

PU-002-002408

Seat No. _____

M. Com. (Sem. IV) (CBCS) Examination

August - 2020

ECT - 05 : Accounting & Taxation : Paper - V

(Group - A : Accounting & Ad. Corpo. A/c - 5)

(Grp. A : Acc. & Taxation) (Old Course)

Faculty Code : 002

Subject Code : 002408

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (1) કુલ ચાર પ્રશ્નો છે.
(2) દરેક પ્રશ્નની જમણી બાજુ ગુણ દર્શાવેલ છે.
(3) જરૂરી ગણતરી જવાબના ભાગરૂપે દર્શાવો.

- 1 ભાવેશ કંપની લિ.નું તા. 31-3-2019ના રોજ સ્વૈચ્છિક વિસર્જન કરવામાં 20
આવ્યું. તે દિવસનું કંપનીનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ હતું :

જવાબદારીઓ	રકમ (રૂ.)	મિલકતો	રકમ (રૂ.)
શેરમૂડી :		બિલ્ડીંગ	2,24,000
7%ના 2,000 પ્રેફ.શેર દરેક		મશીનરી	1,48,000
રૂ. 100 પૂર્ણ ભરપાઈ	2,00,000	રોકાણો	1,36,000
2,000 'A' પ્રકારના ઈક્વિટી		સ્ટોક	30,000
શેર દરેક રૂ. 100ના ;		દેવાદારો	72,000
(રૂ. 80 થી ભરપાઈ)	1,60,000	રોકડ અને બેંક	55,000
1,400 'B' પ્રકારના ઈક્વિટી		ન. નુ. ખાતું (ઉ.બાકી)	1,40,000
શેર દરેક રૂ. 100ના ;		પ્રાથમિક ખર્ચા	15,000
(રૂ. 60 થી ભરપાઈ)	84,000		

PU-002-002408]

1

[Contd...

1,600 'C' પ્રકારના ઈક્વિટી શેર દરેક રૂ. 100ના ; (રૂ. 40 થી ભરપાઈ)	64,000	
5%ના ગીરો ડિબેન્ચર્સ	40,000	
ડિબેન્ચર્સ પર ચઢેલું વ્યાજ	2,000	
લેણદારો	2,70,000	
	8,20,000	8,20,000

અન્ય માહિતી :

- (1) કુલ લેણદારોમાં રૂ. 10,000 પસંદગીના છે. આ ઉપરાંત રૂ. 1,30,000ના લેણદારો પાસે રોકાણો ગીરવે છે, જે તેમણે રૂ. 1,42,000 માં વેચ્યા અને વધારો લિક્વિડેટરને આપેલ છે. રૂ. 50,000ના લેણદારોને 3% ઓછા તથા રૂ. 20,000ના લેણદારોને 35% ઓછા ચૂકવ્યા અને બાકીનાને પૂરેપૂરા ચૂકવ્યા.
- (2) મિલકતોની ઊપજ નીચે મુજબ હતી :
બિલ્ડીંગ ..... રૂ. 1,68,800
મશીનરી ..... રૂ. 72,000
સ્ટોક ..... રૂ. 18,200
દેવાદારો ..... રૂ. 57,000
- (3) લિક્વિડેટરનું મહેનતાણું તેણે ઊપજાવેલ રકમના 3% (સલામત લેણદારો પાસેથી મળેલા રોકાણોની ઊપજ વધારા સિવાયની રકમના) અને પસંદગીના લેણદારો સિવાયના બિનસલામત લેણદારોને ચૂકવેલ રકમના 2% લેખે ગણવાનું છે.
- (4) લિક્વિડેશન ખર્ચ રૂ. 13,790 થયો.
- (5) ડિબેન્ચર હોલ્ડર્સને તા. 30-9-2019ના રોજ નાણાં ચૂકવ્યા.
જરૂરી ગણતરી સાથે લિક્વિડેટરનું છેવટનું પત્રક તૈયાર કરો.

અથવા

1 ડીડી લિ.નું તા. 31-03-2020ના રોજ સ્વૈચ્છિક વિસર્જન થયું. શેરમૂડી અને 20

મિલકતોની વિગતો નીચે મુજબ હતી :

10%ના 1,000 પ્રેફ. શેર્સ, દરેક રૂ. 50 લેખે પૂર્ણ ભરપાઈ.

'A' 1,000 ઈક્વિટી શેર્સ, દરેક રૂ. 100 લેખે પૂર્ણ ભરપાઈ.

'B' 2,000 ઈક્વિટી શેર્સ, દરેક રૂ. 50નો, (રૂ. 25 લેખે ભરપાઈ)

'C' 4,000 ઈક્વિટી શેર્સ, દરેક રૂ. 20નો, (રૂ. 8 લેખે ભરપાઈ)

'D' 2,000 ઈક્વિટી શેર્સ, દરેક રૂ. 10નો, (રૂ. 6 લેખે ભરપાઈ)

'E' 4,000 ઈક્વિટી શેર્સ, દરેક રૂ. 5નો, (રૂ. 3 લેખે ભરપાઈ)

મશીનરીની ઊપજ રૂ. 60,000, રોકડ રૂ. 36,000 છે. લિક્વિડેટરનું પત્રક બનાવો.

2 શ્રી કોવિદ બ્રધર્સ (ભારત)ની એક શાખા અમેરિકાના હ્યુસ્ટન શહેરમાં છે. 20

નીચે તા. 31-3-2020ના રોજનું શાખાનું કાયું સરવૈયું આપેલ છે :

ઉધાર બાકી	અમેરિકન ડોલર \$	જમા બાકી	અમેરિકન ડોલર \$
ખરીદી	1,53,75,000	વેચાણ	1,42,50,000
દેવાદારો	20,62,500	લેણદારો	11,43,750
શરૂનો સ્ટોક	21,75,000	દેવીહૂંડીઓ	3,18,750
લેણીહૂંડીઓ	5,25,000	મુખ્ય ઓફિસનું ખાતું	1,20,00,000
વાહનો (ખરીદ તા. $1\frac{10}{19}$)	37,50,000		
ઓફિસ ખર્ચા	11,62,500		
નાણાકીય ખર્ચા	4,31,250		
વેચાણ વિતરણ ખર્ચા	10,12,500		
પરચૂરણ ખર્ચા	7,05,000		
બેંક સિલક	5,13,750		
	2,77,12,500		2,77,12,500

અન્ય માહિતી :

- (1) શાખા ખાતાની ઉધાર બાકી મુખ્ય ઓફિસના ચોપડે રૂ. 57,37,500 હતી.
  - (2) તા. 31-3-2020ના રોજ શાખા પરના આખરસ્ટોકનું મૂલ્યાંકન રૂ. 66,00,000 અમેરિકન ડોલરથી કરવામાં આવેલ હતું.
  - (3) વાહનો પર 25% ઘસારો ગણવો.
  - (4) વિનિમય દરો અમેરિકન ડોલર અનુસાર નીચે મુજબ રહેલ :
તા. 01-04-2019..... 100 અમેરિકન ડોલર = રૂ. 48
તા. 01-10-2019..... 100 અમેરિકન ડોલર = રૂ. 50
તા. 31-03-2020..... 100 અમેરિકન ડોલર = રૂ. 52
સરેરાશ દર ..... 100 અમેરિકન ડોલર = રૂ. 50
- મુખ્ય ઓફિસ (શ્રી કોવિદ બ્રધર્સ - ભારત)ના ચોપડે તા. 1-04-2019 થી તા. 31-03-2020 સુધીના હિસાબી સમયગાળા માટે AS-11 મુજબ રૂપાંતરિત કાર્યું સરવૈયું, વેપાર ખાતું, નફા-નુકસાન ખાતું અને પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

અથવા

2	રાજકોટના રામ બ્રધર્સની એક શાખા ઉનામાં છે. મુખ્ય ઓફિસ શાખાને ભરતીયા કિંમત ઉપર 20% નફો ચઢાવીને માલ મોકલે છે. શાખાના પરચૂરણ ખર્ચ સિવાયના બીજા ખર્ચા મુખ્ય ઓફિસ ચૂકવે છે. શાખાને રૂ. 9,600 પેટા-રોકડ રાખવાનો અધિકાર છે.	20
	તા. 01-01-2019ના રોજની બાકીઓ :	રૂ.
	પેટા રોકડ	9,600
	સ્ટોક (ભરતીયા કિંમતે)	4,80,000
	દેવાદારો	96,000
	ફર્નિચર	2,40,000
	ચૂકવવાના બાકી ખર્ચા	2,400
	અગાઉથી ચૂકવેલ ભાડું.....	7,200
	વર્ષ દરમિયાનના વ્યવહારો :	રૂ.
	શાખાએ ચૂકવેલ પરચૂરણ ખર્ચા	4,320
	કુલ વેચાણ (જે પૈકી 36% ઉધાર વેચાણ છે.)	30,00,000

શાખાને મોકલેલ માલ (ભ. કિં.)	24,00,000
દેવાદારોને આપેલ વટાવ	16,320
ઉઘરાણી	9,60,000
ઘાલખાધ	480
મુખ્ય ઓફિસે ચૂકવેલ ખર્ચા :	રૂ.
તા. 1-4-2019ના રોજ એક વર્ષ માટે ચુકવેલ ભાડું	43,200
વીમો (તા. 31-3-2020ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનો)	8,640
પગાર (તા. 30-11-2019 સુધીનો)	52,800
સ્ટેશનરી ખર્ચ	2,400

અન્ય માહિતી : (તા. 31-12-2019ના રોજ)

ફર્નિચર પર વાર્ષિક 10% લેખે ઘસારો ગણો.

આખરસ્ટોક (ભરતીયા કિંમતે) રૂ. 7,20,000.

ઉપરની માહિતી પરથી દેવાદારોનું ખાતું, પેટા રોકડ ખાતું અને શાખા ખાતું તૈયાર કરો.

3 કોરસ લિ.ના ચોપડામાંથી નીચે મુજબની માહિતી મેળવવામાં આવી છે. **15**

જે પોતાના હિસાબો સ્વયં સંતુલિત ખાતાવહીની પદ્ધતિ પ્રમાણે દેવાદારોની ખાતાવહી, લેણદારોની ખાતાવહી અને સામાન્ય ખાતાવહી રાખે છે. નીચે દર્શાવેલ વ્યવહારોની હિસાબી હવાલા તરીકેની અસરો, સંબંધિત ખાતાવહીઓમાં દર્શાવો.

વિગત **રૂ.**

જમા બાકીઓ (તા. 1-4-2019) .....

ઉધાર બાકીઓ (તા. 1-4-2019) .....

એપ્રિલ માસના વ્યવહારો :

ઉધાર ખરીદી .....

ઉધાર વેચાણ .....

ખરીદ પરત .....

વેચાણ પરત .....

માંડી વાળેલ ઘાલખાધ .....

લેણદારો પાસેથી મળેલ કસર	1,650
ગ્રાહકો પાસેથી મળેલ રોકડ	1,53,000
વેપારીઓ (લેણદારો) પાસેથી મળેલ વટાવ	4,020
લેણદારોને (વેપારીને) ચૂકવેલ રોકડ	1,84,200
ગ્રાહકોને આપેલ વટાવ	2,700
ગ્રાહકો ખાતે ઉધારેલ પરચૂરણ ખર્ચા	2,070
દેવાદારો પાસેથી મળેલ હૂંડીઓ	51,000
નકરાયેલી દેવીહૂંડી	18,000
લેણદારોની સ્વીકારેલી હૂંડીઓ	72,000
નકારાયેલ અને પરત આવેલ લેણીહૂંડીઓ	7,200

અથવા

- ૩ SS પેઢી પોતાના હિસાબો આપમેળી ખાતાવહી પદ્ધતિથી રાખે છે. તે નીચેની માહિતી પૂરી પાડે છે. આ માહિતી પરથી સામાન્ય ખાતાવહીમાં, વેચાણ ખાતાવહી હવાલા ખાતું અને ખરીદ ખાતાવહી હવાલા ખાતું તૈયાર કરો :

વિગત	રૂ.
લેણદારો (જમા) તા. 1-1-2019ના રોજ	2,80,000
દેવાદારો (ઉધાર) તા. 1-1-2019ના રોજ	3,20,000
દેવાદારો (જમા) તા. 1-1-2019ના રોજ	40,000
લેણદારો (ઉધાર) તા. 1-1-2019	36,000
વર્ષ દરમ્યાનના વ્યવહારો :	
ઉધાર ખરીદી	6,90,000
રોકડ ખરીદી	40,000
ઉધાર વેચાણ	14,40,000
રોકડ વેચાણ	1,60,000
દેવાદારો પાસેથી મળેલ ઉધરાણી	12,40,000
લેણદારોને ચૂકવણી	4,20,000
કાયમી મિલકતોની ખરીદી	12,00,000
આપેલ વટાવ	6,000

મળેલ વટાવ	8,000
વેચાણ પરત	50,000
ખરીદ પરત.....	30,000
સ્વીકારેલ દેવીહૂંડી	2,80,000
નકારાયેલ દેવીહૂંડી	60,000
નકારાયેલ દેવીહૂંડીનો ચાર્જ / દંડ	2,000
મળેલ લેણીહૂંડી	2,00,000
દેવાદારોની ખાતાવહીમાંથી ખરીદ ખાતાવહીમાં ફેરબદલી	10,000
નકારાયેલ લેણીહૂંડી.....	50,000
વટાવેલ લેણીહૂંડી	80,000
વેચાણશેરો કરેલ લેણીહૂંડી.....	90,000
ઘાલખાધ	8,000
વેચાણશેરો કરેલ લેણીહૂંડી નકારાઈ	20,000
ઘાલખાધ અનામત.....	30,000
લેણદારોની ખાતાવહીમાંથી દેવાદાર ખાતાવહીમાં ફેરબદલી	14,000
તા. 31-12-2019ના રોજ દેવાદારોની જમા બાકી	26,000
તા. 31-12-2019ના રોજ લેણદારોની ઉધાર બાકી	24,000

4 કોઈપણ બેના ઉત્તર આપો :

15

- (1) સરકારી હિસાબી પદ્ધતિ અને વેપારી હિસાબી પદ્ધતિ વચ્ચેનો તફાવત જણાવો.
- (2) ટ્રેઝરી અને સરકારી નાણાતંત્ર - નોંધ લખો.
- (3) સરેરાશ પાકતી તારીખ અને ચાલુ ખાતે હિસાબી પત્રક સમજાવો.
- (4) કમ્પ્યુટરાઈઝડ હિસાબી પદ્ધતિ માટે જવાબદાર પરિબળો ચર્ચો.
- (5) કમ્પ્યુટરાઈઝડ હિસાબી પદ્ધતિના ફાયદા-મર્યાદાઓ જણાવો.
- (6) કમ્પ્યુટરાઈઝડ હિસાબી પદ્ધતિમાં સામાન્ય અંકુશ સમજાવો.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) There are total four questions.
 (2) Figures to the right side indicate marks of the questions.
 (3) Show working notes as a part of answer.

1 Bhavesh Company Ltd. went into voluntary liquidation **20**
 on 31st March-2019. The Balance Sheet of company as
 on that day was as under :

Liabilities	Amt. (Rs.)	Assets	Amt. (Rs.)
Share Capital :		Building	2,24,000
2,000 7% Pref. Shares		Machinery	1,48,000
each of Rs. 100		Investments	1,36,000
fully paid up	2,00,000	Stock	30,000
2,000 'A' type equity		Debtors	72,000
shares each of		Cash and Bank	55,000
Rs. 100 (Rs. 80		P and L A/c	
paid up)	1,60,000	(Dr. Bal.)	1,40,000
1,400 'B' type equity		Preliminary	
shares each of		Expenses	15,000
Rs. 100 (Rs. 60			
paid up)	84,000		
1,600 'C' type equity			
shares each of			
Rs. 100 (Rs. 40			
paid up)	64,000		

5% Mortgage			
Debentures	40,000		
Accrued interest on			
debentures	2,000		
Creditors	2,70,000		
	8,20,000		8,20,000

Other Information :

- (1) Creditors include preferential creditors of Rs. 10,000. Investments were mortgaged with creditors of Rs. 1,30,000 which were realised Rs. 1,42,000 by them and the surplus of the same was given to liquidator. Creditors of Rs. 50,000 were paid 3% less and creditors of Rs. 20,000 were paid 35% less, and remaining creditors were fully paid.
- (2) Assets realisation were as under :
  - Building .....Rs. 1,68,800
  - Machinery .....Rs. 72,000
  - Stock .....Rs. 18,200
  - Debtors .....Rs. 57,000
- (3) Liquidator is entitled to get a remuneration of 3% on the assets (excluding amount received as surplus of realisation of investments from the secured creditors) by him, and 2% on the amount distributed to unsecured creditors other than preferential creditors.
- (4) Liquidation expenses were amounted to Rs. 13,790.
- (5) Debenture holders were paid on 30-9-2019.

Prepare final statement of liquidator with required calculations.

OR

- 1 DD Ltd. went into voluntary liquidation on 31-03-2020. **20**

Particulars of share capital and assets were as under :

10%, 1,000 Pref. Shares, each of Rs. 50 fully paid.

'A', 1,000 Equity shares, each of Rs. 100 fully paid.

'B', 2,000 Equity shares, each of Rs. 50, (paid up Rs. 25)

'C', 4,000 Equity shares, each of Rs. 20, (paid up Rs. 8)

'D', 2,000 Equity shares, each of Rs. 10, (paid up Rs. 6)

'E', 4,000 Equity shares, each of Rs. 5, (paid up Rs. 3)

Machinery realisation is of Rs. 60,000 and Cash Rs. 36,000.

Prepare statement of liquidator.

- 2 Shri Covid Bros. (India) has the branch is Houston city **20**
of America. The Trial Balance of the branch as on
Dt. 31-3-2020 has been given as under :

Debit Balance	Amt. American Dollar \$	Credit Balance	Amt. American Dollar \$
Purchases	1,53,75,000	Sales	1,42,50,000
Debtors	20,62,500	Creditors	11,43,750
Opening Stock	21,75,000	Bills Payable	3,18,750
Bills Receivable	5,25,000	Head Office A/c	1,20,00,000
Vehicles (Date of purchase $1\frac{10}{19}$)	37,50,000		
Office Expenses	11,62,500		
Financial Expenses	4,31,250		
Sales and Distribution Expenses	10,12,500		
Misc. Expenses	7,05,000		
Bank Balance	5,13,750		
	2,77,12,500		2,77,12,500

Other Information :

- (1) The debit balance of branch was Rs. 57,37,500 in the books of Head Office.
- (2) As on date 31-3-2020 the closing stock was valued under American Dollar, Rs. 66,00,000.
- (3) Provide 25% depreciation on Vehicles.
- (4) The exchange rates as per American dollar were as under :

Dt. 01-04-2019	100 American dollar = Rs. 48
Dt. 01-10-2019	100 American dollar = Rs. 50
Dt. 31-03-2020	100 American dollar = Rs. 52
Average Rate	100 American dollar = Rs. 50

Prepare in the books of Head Office (Shri Covid Bros., India) converted Trial Balance, Trading Account, Profit and Loss Account and Balance Sheet under Accounting Standard-11 for the period of date 1-04-2019 to 31-03-2020.

OR

- 2** Ram Brothers of Rajkot has a branch in Una. Head Office **20** sends goods to branch 20% profit on invoice price. Head office pays all the expenses of branch except miscellaneous expenses. Branch has a right to keep petty cash of Rs. 9,600.

Balances as on Dt. 01-01-2019 :	Rs.
Petty Cash	9,600
Stock (at invoice price)	4,80,000
Debtors	96,000
Furniture	2,40,000
Outstanding expenses	2,400
Prepaid Rent	7,200

Transactions during the year : **Rs.**

Miscellaneous expenses paid by branch	4,320
Total Sales (in which 36% credit sales)	30,00,000
Goods sent to branch (at invoice price).....	24,00,000
Discount allowed to debtors	16,320
Collection	9,60,000
Bad debts	480

Expenses paid by Head Office : **Rs.**

Shop's annual rent as on 1-4-2019.....	43,200
Insurance (for the year ended on 31-03-2020).....	8,640
Salary (upto 30-11-2019).....	52,800
Stationery Expenses	2,400

Other Information : (as on 31-12-2019) :

Provide 10% depreciation on furniture.

Closing Stock (at invoice price) Rs. 7,20,000.

From the above particulars prepare Debtors Account, Petty Cash Account and Branch Account.

- 3 Following particulars are extracted from the books of Kores Ltd., who keeps a Debtors' ledger, Creditors' ledger and General ledger under the self-balancing ledger system. Show the effects of accounting adjustments of the following transactions in a relative ledgers. 15

Particulars	Rs.
Credit Balance (Dt. 1-4-2019)	3,29,400
Debit Balance (Dt. 1-4-2019).....	2,74,500
Transactions for the month of April :	
Credit Purchases	1,23,000
Credit Sales	1,36,200
Return Outwards	3,600
Return Inwards	2,400
Bad debts written off.....	15,000
Allowance received from Creditors	1,650
Cash received from customers	1,53,000
Discount received from Traders (Creditors).....	4,020
Cash paid to Creditors (Traders)	1,84,200
Discount allowed to customers	2,700
Sundry charges debited to customers	2,070
Bills acceptance received from Debtors	51,000
Bills payable dishonoured	18,000
Creditors' bills accepted	72,000
Bills receivable returned and dishonoured	7,200

OR

- 3 SS firm keeps its books of accounts on self balancing ledgers. It provides the following information. Prepare Sales ledger adjustment account and purchase ledger adjustment account that would appear in General ledger from these information : 15

Particulars	Rs.
Creditors (Cr.) as on 1-1-2019	2,80,000
Debtors (Dr.) as on 1-1-2019	3,20,000
Debtors (Cr.) as on 1-1-2019	40,000
Creditors (Dr.) as on 1-1-2019	36,000
Credit Purchases	6,90,000
Cash Purchases	40,000
Credit Sales	14,40,000
Cash Sales	1,60,000
Collection received from Debtors	12,40,000
Cash paid to Creditors	4,20,000
Purchases of Fixed Assets	12,00,000
Discount allowed	6,000
Discount received	8,000
Sales return	50,000
Purchase return	30,000
Bills payable accepted	2,80,000
Bills payable dishonoured	60,000
Sundry charges for dishonoured bills payable	2,000
Bills receivable drawn	2,00,000
Transfer from debtors ledger to Creditors ledger ...	10,000

Bills receivable dishonoured	50,000
Bills receivable discounted.....	80,000
Bills receivable endorsed.....	90,000
Bad debts	8,000
Endorsed bill dishonoured	20,000
Bad debts reserve	30,000
Transfer from creditors ledger to debtors ledger	14,000
Debtors (Cr.) as on 31-12-2019 : Balance	26,000
Creditors (Dr.) as on 31-12-2019 : Balance	24,000

- 4 Give answer any **two** : **15**
- (1) State the difference between Government Accounting System and Commercial Accounting.
  - (2) Write a note : Treasury and Government Finance System.
  - (3) Explain : Average due date and Account Current.
  - (4) Discuss the responsible factors for Computerised Accounting System.
  - (5) State benefits and limitations of Computerised Accounting System.
  - (6) Explain the routine (general) control in Computerised Accounting System.
